

LÜGANUSE

vallaleht

Nr 3 (79), märts 2025

Järgmine ajalehe number ilmub 24. aprillil.

Vabariigi aastapäeval avaldati tänu ja tunnustust

Vabariigi 107. aastapäeva pidulikul aktusel andsid vallajuhid Tiit Kuusmikule ja Uno Säästlale üle aukodaniku tunnistused ja vapimärgid.

Tiit Kuusmik – märkimisväärse panuse eest kohaliku omavalitsuse arengusse ning kultuuri- ja haridusellu. Tiit Kuusmik on olnud pikaajaline kohaliku omavalitsuse juht olles Kiviõli linnapea, töötanud Kiviõli I Keskkoolis kehalise kasvatusõpetajana, osalenud Riigikogu X ja XI koosseisus. Tema panus kohaliku omavalitsuse arengusse, kultuuri- ja haridusellu on olnud märkimisväärne. Tiit Kuusmik tähistab sel aastal oma 75. a juubelit.

Uno Säästla – suure panuse eest Kurjuse Ohvrite Leinapargi arendamisel ja hoidmisel Purtse Hiiemäel. Uno Säästla on kogunud ja talletanud küüditatute mälestusi. On olnud seotud Alutaguse Memento tegevusega, aidates kaasa Mälestuslehe väljandmisele. Uno Säästla on pikaajaline Kaitseliidu Lügane malevkonna liige, kes on pälvunud Alutaguse Maleva auliikme tiitli. Ta on aastaid pühendunud Purtse Hiiemäele rajatud Kurjuse Ohvrite Leinapargi arendamisele ja hoidmisele.

Lügane valla AASTA TEGU 2024 tiitel anti üle LIFE IP CleanEST meeskonnale Püssi kalapääsu ja Aidu loodusraja valmimise eest.

LIFE IP Clean EST projekt on käimas aastast 2019 ning Virumaa veekogude tervis on projekti meeskonna südameasi olnud juba viis aastat. Meeskond on korraldanud kogukonnale projekti tutvustavaid üritusi, Facebooki leht „Virumaa veed puhtaks“ kajastab pidevalt positiivseid uudiseid ja telesaates Osoon „Virumaa veed puhtaks“ näidatakse saateid projekti tegemistest Virumaal.

2024. aasta töö kaasa kaks vallale olulist saavutust, mis on mõjutanud positiivselt ka valla mainet.

Aidu loodusrada – ainulaadne paik, kus külastajad saavad jälgida inimtegevuse poolt muudetud maastiku loomulikke taastumist, mis ei paku ainult kauneid maastikke ja põnevaid veekogusid, vaid ka võimalust mõista, kuidas looduspõhised lahendused võivad muuta ammendatud alad uueks eluallikaks.

Püssi kalapääs – on avatud ning Purtse jõe paisutus likvideeritud, võimaldades kaladel rännata mööda jõge loomulikesse kudepaikadesse.

24. veebruaril anti üle tänukirjad neile, kelle tegevus on olnud teistele eeskujuks.

Pille Tropp – kauaaegse kohaliku kultuuri edendamise ning südamega tehtud töö eest Maidla raamatukogus.

Pille on lisaks raamatukogutööle olnud ka pikaajaline eesti keele õpetaja Maidla koolis ning töötanud ka kooli raamatukogus, aidates seeläbi õpilastes kujundada lugemisharjumusi, arendada keeleoskust ning süstida armastust kirjanduse vastu

Sten Aamer – märkimisväärse panuse eest valla laste ja noorte muusikalise hariduse edendamisel.

Sten on tuntud löötsa- ja mandoliinimängijana, kes õpetab lapsi, lööb kaasa pärimusmuusikaansambli MandoTrio ja on oodatud muusik paljudel sündmustel kogu maakonnas. Sten on ise õelnud, et Ida-Virumaal on pärimusmuusikaga tegelevaid noori vähe ja seetõttu on talle palju võimalusi. „Tallinnas elades oleks mul kolm korda vähem võimalusi oma ideid ellu viia!“ ütleb Sten.

Stella Mäitse – kauaaegse kohaliku kultuuri edendamise ning südamega tehtud töö eest Sonda raamatukogus.

Stella Mäitse on lisaks raamatukogutööle olnud pikka aega ka muuseumitöötaja. Asub ju raamatukoguga samas ehk endises koolimajas kauaaegse Sonda kooli direktori ja õpetaja, emakeelepäeva looja Meinhard Laksi elutööst jutustav muuseum.

Inge Kasesalk – kauaaegse südamega tehtud töö ning panuse eest laste õpetamisel ja loovuse arendamisel.

Inge Kasesalk on olnud pikaajaline Sonda lasteaia direktor ja praegu on ta Maidla kooli lasteasutuse õpetaja Puraviku rühmas Sondas. Inge on lõpetanud laste muusikakooli klaveri eriala, armastab muusikat ja koorilaulu ning püüab seda armastust edasi anda

ka oma õpilastele. Lisaks sellele on Inge pikaajaline kirikumuusikitegutsedes talle südamelähedases Lügane koguduses.

Erika Eskel – kauaaegse südamega tehtud töö ning panuse eest laste õpetamisel ja loovuse arendamisel.

Erika Eskel on olnud pikaajaline Erra lasteaia direktor ja praegu on ta Maidla kooli lasteasutuse õpetaja Linnupesa rühmas Erras. Linnupesa rühmaruumid ja kogu maja on oma nime väärt, sest iga detail nii majas sees kui väljas on sõbralik ja jagab lastele rõõmsat tuju kogu päevaks.

Juhan Pärtna – märkimisväärse panuse eest ettevõtluse edendamisel ning kogukonna hoidmisel.

Juhan Pärtna on kindlasti üks esimestest Lügane valla talunikest, kes tänaseni tegutseb. Lisaks on tema järeltulijad talupidamisel abiks ja arendavad kodukohta omal moel. Juhan on olnud Lügane vallavolikogu liige ja pikaajaline Lügane küla külanõunik. Juhan arvamusel peetakse väga lugu ja ta ise osaleb aktiivselt kogukonnatüritustel ning räägib kaasa valda puudutavatel teemadel.

Kaido Jäger – märkimisväärse pühendunud tegevuse eest Lügane valla ettevõtluse edendamisel.

Kaido Jäger on olnud mitmeid koosseise Lügane vallavolikogu liige ning panustanud kohaliku elu edendamisse. Kaido on edendanud maaelu, põllumajandust ja toidutootmist ning hoolinud kogukonna heaolust. Pea 30 aastat on Varja külas tegutsenud edukas ja jätkusuutlik perefirma OÜ Sigwar, kes annab tööd paljudele inimestele.

Vasakult Uno Säästla ja Tiit Kuusmik. Fotod: Viivian Päll

IFE IP CleanEST meeskond tunnustust kätte saamas.

Vasakult vallavolikogu esimees Andrea Eiche, muusikaõpetaja Sten Aamer ja vallavanem Dmitri Dmitrijev.

Vägeva kontserdiga esines tsellistide ansambel C-Jam.

Lügane vallavanem Dmitri Dmitrijev võtab vallakodanikke vastu esmaspäeval, 28. aprillil 2025, kella 15.00-17.00 Lügane valla-maja saalis (Keskpuiestee 20, Kiviõli).

Kuidas kasutada planeeringute kaardirakendusi?

Lügane vallas on palju käimasolevaid planeeringuid ning selleks, et näha, millised arendused kuskil piirkonnas toimuvad, oleme kokku pannud väikese juhendi. Planeeringute kaardirakendusi ja andmebaase on palju, mistõttu võib olla tekkinud segadus, kus saab materjalidega tutvuda.

Detailplaneeringud ja tuuleparkide eriplaneeringud on kättesaadavad Lügane valla geoportaalist valla veebilehel lyganuse.ee.

Kõik kehtestatud eri liiki planeeringud on leitavad Planeeringute Andmekogust (PLANK) veebilehel planeerimine.ee.

Haljala-Kukurse maanteeõlgu ja Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringud on kättesaadavad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hallataval veebilehel riigiplaneering.ee.

Kõik planeeringud on hetkel erinevates portaalides ja rakendustes, kuid töötame selle kallal, et kõiki planeeringuid saaks vaadata ühest allikast, et kõik vallaelanikud saaksid end huvipakkuvate planeeringutega kursis viia.

Lisaküsimuste ja murede korral võib julgelt pöörduda Lügane valla planeerimisspetsialistide poole:

Susanna Apri (+372 5307 2787, susanna.apri@lyganuse.ee)

Liisa Maria Mihhailov (+372 5883 4908, liisamaria.mihhailov@lyganuse.ee)

Telli kriisiks valmisoleku koolitus: kriisikoolitus@paasteamet.ee

Koolitus on tasuta ja seda saavad tellida kõik: omavalitsused, kogukonnad, asutused, ettevõtted infopäevadele, koolitustele, suvepäevadele.

• Elanikkonnakaitse • Hädalukorrad ja elutähtsate teenuste katkestused • Isiklik ettevalmistus ja kriisivarud • Evakuatsioon ja varjumine • Ohuteavitus ja usaldusväärsed infoallikad • Planeerimine ja koostöö

PÄASTEAMET

Lingid on aktiivsed!

Ajalehte internetist lugedes klikka tekstis oleval lingil ja jõud kiirelt vajaliku infoni.

Pildil 2023. a kaasava eelarve raames teostatud objekt – Püssi madalseiklusrada.

Kaasava eelarve hääletuses kogus enim hääli Kiviõli madalseiklusrada

Lügane valla eelarve menetlemise korra kohaselt antakse valla elanikkonnale võimalus valla eelarves selleks määratud summa osas kaasa rääkida, tehes ettepanekuid valla elu edendamiseks ja osaleda hääletamisel parimate ettepanekute väljaselgitamiseks.

Tähtselt laekus kuus ettepanekut, kaks nendest suunati VOLIS

keskkonnas avalikule rahvahääletusele. Hääletusest said osa võtta kõik Lügane valla vähemalt 16-aastased elanikud. Kokku osales hääletusel 151 inimest, nendest 104 oli naissoo esindajad, 47 olid mehed. Hääletaja keskmine vanus oli 43 eluaastat ning vanim hääletaja oli 80-aastane.

Laekunud ettepanekute hääletustulemused kinnitati järgmiselt:

- Kiviõli linna madalseiklusrada – 98 häält. Ettepaneku esitaja Vladislav Lazarevitš.
- Kiviõli linna kettagolfipark – 53 häält. Ettepaneku esitaja Anu Normak.

Realiseerimisele kuulub rahvahääletuse tulemusena enim hääli saanud ettepanek ning 2025. aastal on Lügane valla eelarves kaasa-

va eelarve ellu viimiseks ette nähtud 30 000 eurot.

Rahvahääletusel enim toetust leidnud objekti realiseerimise korraldab vallavalitsus koostöös ettepaneku esitajaga. Täname kõiki ettepaneku esitajaid ja õnnitleme võitjat!

Viivian Päll,
avalike suhete spetsialist

Pesitsevatest linnalindudest

Paljudele linnuliikidele on asulatest saanud tore elupaik. Siin saavad linnud kerge toidu kätte ja haid pesitsusvõimalusi on palju. Linnaruumis on lindudel oluliselt vähem vaenlasi. Selline koosseksiteerimine võib kaasa tuua teatud ebamugavusi. Inimestena peame selle olukorraga kohanema ning püüdma võimaliku konflikti nt pesitsemist majakatusel, varakult ennetada.

Kevadel tasub hooned üle vaadata enne, kui pesitsushooaeg algab. Vajadusel takista linnude ligipääs katusele, pööningule, rõdule ja räästaalustele. Samuti tasub üle vaadata pooleliolev ehitus või näiteks laoplat. Varajane tegutsemine on eriti oluline, kui plaanid äsja ehitustöödega alustada või jätkata, ning kui pesas on juba munad või pojad, peab oma ehitamise plaanid pausile panema ning ootama tibu- de kasvamist ja pesapaigast lahku- mist.

Looduses käib kõik loomuli-

Foto: pexels.com

kul eluringil, kuhu inimene peaks sekkuma võimalikult vähe. Poegi häirima minnes, annab inimene ise linnule märku, et ta on ohtlik ja nii suureneb inimesi ründavate isendite hulk. Kui negatiivne kogemus inimestega puudub, kasvavad nad kiiresti rahumeelselt oma pojad suureks ja lahkuvad.

Praktilisi nõuandeid pesitsuse ennetamiseks:

- Kata võrguga või paranda võimalikud avaused ja augud maja räästaalustes ning mujal enne lindude saabumist.
- Hoi a katus, rõdud jm risust ja muust võimalikust pesamaterjalist puhas, kontrolli katust sageli. Lamekatusel ja rõdul ära hoi a tarbe-

tuid esemeid.

- Korista regulaarselt võimalikud pesaalged, andes nii lindudele märku, et tegu pole sobiliku pesapaigaga.
- Linde meelitab inimese lähedale pesitsema lihtsasti kättesaadav toit, mistõttu hoi a prügikastid suletuna, kogu komposti suletud kompostis ja väldi lindude lisa söötmist.
- Vajadusel kasuta juba enne pesitsemise algust sobivaid peletusvahendeid, nt rõõvlinnu kujutisi, ridva otsas hõljuvaid tuulelohesid, silma meenutavaid palle vms. Varieeri neid, sest linnud harjuvad ruttu.
- Elades linnas, on oluline meele pidada, et jagame seda ruumi ka loodusega. Austav suhtumine tiivulistes naabritesse ning õigeaegsed meetmed võimalike ebamugavuste ennetamiseks aitavad säilitada harmoonilise koosseksiteerimise ja tagada mugavuse nii inimestele kui ka lindudele.

Olga Valijeva,
keskkonnaspetsialist
Allikas: Keskkonnaamet

Evecon OÜ ja Ener Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi täiendava avaliku väljapaneku ning avaliku arutelu tulemused

Lügane Vallavalitsus teatab planeerimisestuse § 102 lõike 1 alusel Evecon OÜ ja Ener Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi täiendava avaliku väljapaneku ning avaliku arutelu tulemustest. Täiendav avalik väljapanek toimus 13.01-11.02.2025, mille jooksul oli igal isikul võimalik avaldada arvamust.

Täiendava avaliku väljapaneku ajal esitati 13 ettepanekut, millest 4 esitati enne ja 1 peale avaliku väljapaneku. Ettepanekud esitasid Elering AS, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Muinsuskaitseamet, AS Eesti Raudtee, Eesti Geoloogiateenistus, Keskkonnaamet, Kaitseministeerium, Riigimetsa Majandamise Keskus, Terviseamet, TR Õigusteenused OÜ ja

üks eraisik. Enamike ettepanekutega on arvestatud ja arvestamata jätmist põhjendatud.

Täiendava avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 25.02.2025 Sonda Rahvamajas, Lügane Rahvamajas ja Kiviõli Kunstide Koolis. Avalikel aruteludel tutvustati lähteseisukohti ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi, planeeringuga kavandatavaid tegevusi, kohalikku kasu ja avalikul väljapanekul laekunud arvamusi, samuti vastati kohalolijate küsimustele.

Ettepanekute alusel muudetud asukoha eelvaliku lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programm ning laekunud arvamuste ja vastuste koondtabel on leitavad Lügane valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/evecon-ou-ja-ener-estonia-ou-tuulepargid>.

Alexela Kiviõli hübriidpargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku väljapaneku tulemustega arvestamine

Lügane Vallavalitsus teatab planeerimisestuse (PlanS) § 102 lõike 1 alusel Alexela Kiviõli hübriidpargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi avaliku väljapaneku ja avalike arutelude tulemustest.

Avalik väljapanek toimus 20.01–18.02.2025 Sonda Kogukonnamajas, Lügane Vallavalitsuses ning Lügane valla veebilehel. Avaliku väljapaneku vältel laekusid kirjalikud ettepanekud ja arvamused kokku neljalt asutuselt ja ettevõttelt: Maa- ja Ruumiametilt, Terviseametilt, Kliimaministeeriumilt ning Ener Estonia OÜ-lt.

Avalikud arutelud toimusid 11.03.2025 kell 15 Sonda Kogukonnamajas ning kell 17 Kiviõli Kunstide Koolis. Sonda Kogu-

konnamajas toimunud avalikul arutelul tutvustati KOV EP koostamise eesmärki, protsessi, lähteseisukohti, KSH programmi ning esitatud ettepanekuid. Arutelul osalenud inimeste küsimused ja teemad puudutasid peamiselt tuulikute mõju inimese tervisele, infrahelil mõõtmist ning teostatavaid uuringuid. Kiviõli Kunstide Koolis toimunud avalikul arutelul osalesid samad inimesed, kes viibisid Sonda Kogukonnamajas, mistõttu jäeti poolte kokkuleppel esitluste osa vahele ning liiguti küsimuste juurde. Peamiseks teemadeks olid kaasamine, kasu kohalikele elanikele ning kasu vallale.

PlanS § 102 lõike 2 kohaselt täiendati KOV EP materjale ning muudetud materjalid on kättesaadavad Lügane valla veebilehel aadressil www.lyganuse.ee.

Eesti Vabariik 107

Vabariigi 107. aastapäeva tähistamine algas varahommikul Maidla rahvamaja juures koos päikesetõusuga. Riigilipu heiskasid vallavolikogu esimees Andrea Eiche ja vallavanem Dmitri Dmitrijevi. Ühiselt lauldi hümnit ning kõlas aupauk kaitseliitlastelt. Esinesid segakoor ning rahvatantsijad, luues piduliku ja südantsoojendava meeleolu. Rahvamajas ootas külalisi soe kohv ja värsked kringlid. Muusikalise elamuse pakkus armastatud laulja Kait Tamra.

Pidupäev jätkus. Vallajuhid suundusid Purtse Hiimäele, et asetada lilled ja süüdata küünlad Kurjuse Ohvrite Leinapargis asuva mälestustahvli jalamile. Seejärel toimus Lügänu kirikus pidulik jumalateenistus, mille järel asetati pärjad ja süüdati küünlad Lügänu Vabadussõja ausamba jalamile. Oli päev täis nostalgiat ja ühtekuuluvustunnet.

LVL

Fotod: Viivian Päll

Kiviõli Keemiatööstus jõudis riigiga kokkuleppele

Kiviõli Keemiatööstus ja Keskkonnaamet allkirjastasid kompromisslepingu, millega ettevõtte peab ehitama väävli-püüdmissaadme, mis peab tööle hakkama 3 aasta ning 9 kuu pärast.

Kompromiss tähendab sisuliselt seda, et riik tunnustab Kiviõli Keemiatööstuse soojuselektrijaama mitte keskmise suurusega järelepõletussaadmena nagu see vaidluse alguses oli, vaid talle kohaldatakse samasuguseid norme nagu teistele põlevkivitööstustele. Soojuselektrijaama korstnale tuleb lisaks paigaldada õhuseire pidevseireseadmed.

Omalt poolt võttis Kiviõli Keemiatööstus endale ülesandeks ehitada üks soojuselektrijaama kateldest ümber hakkepuidul toimivaks, et tagada Kiviõli linna kütmine taastuvatest allikatest.

„Ma tänan kõiki osapooli, muuhulgas kliimaministeriumit ja keskkonnaametit, kes aitasid kaasa selle kokkuleppe sünnile,“ ütles Kiviõli Keemiatööstuse juht Priit Orumaa, kelle sõnul sisaldab kokkulepe ka seda, et riik läheb edasi meie karjääri laienemist puudutavate küsimustega. Juba on muudetud Uljaste laienduse alla jääv põlevkivivaru aktiivseks ning uuringuluba on avalikustamiste ning ettepanekute tegemise ringil.

„Meid ootab ees keeruline aeg, sest töö- ning investeeringute maht on suur,“ lisas ta. „Normide

täitmiseks, keemiatööstuse ning töökohtade säilitamiseks peame ettevõtte sees tööd tegema kõik koos, sest nii suuri investeeringuid saab teha vaid siis, kui kõik tootmistulemused on korras.“

Kiviõli Keemiatööstuse jätkamise otsus pole oluline mitte ainult põlevkivitööstuse seisukohast, vaid ka teiste ettevõtete jaoks. Praegu on Kiviõli Keemiatööstuse territooriumile uute tootmistehase ehitamise vastu huvi tundnud kolm ettevõtet. Neist üks, kergekeemiatööstus, on seotud põlevkivi väärdamisega. Puitbetooni tootmisega on käed löödud ning selle ehitamine võiks lahti minna kõige varem sellel suvel. See tootmine loob umbes 50 uut töökohta. Lisaks on huvi tundnud üks termopuidu tootmisega seotud ettevõtte. Nendega lepinguni veel jõutud pole.

Põhja-Kiviõli I karjääri rajatakse hüüripark tuulikute ning päikesepaneelidega.

TSK seade saab järelepõleti

Lisaks juba nimetatud investeeringutele paigaldab Kiviõli Keemiatööstus tahkesoojuskandja (TSK) seadmete järelepõleti, mis utiliseerib kogu orgaanika ning see vähendab oluliselt lenduvate osakeste sattumist atmosfääri.

Kiviõli Keemiatööstus on pikalt hädas olnud 1990ndatel mitte kõige kvaliteetsemalt ehitatud TSK seadmetega. Aastaid on tegeletud seadmete parandamisega

ühberehitamisega ning viimased paar aastat on olnud seadmed, mille peatamise ning käivitamise järel tekib enim keskkonnahäiringuid, varasemast oluliselt tõkendlamad.

TSK-seadmete seiskamise ning käivitamise ajal on plahvatusohtu vältimiseks välja lülitatud elektrifilter ning siis on korstnast tõusev toss kas musta või hallikat tooni.

See, et seadmeid tuleb aeg-ajalt hooldamiseks ning puhastamiseks välja lülitada, on paratamatu. Selleks, mitu korda võib Kiviõli Keemiatööstus seadmeid käivitada, on keskkonna kompleksloaga ette antud norm, mida ületada ei tohi. Seda normi ettevõtte pole ka ületanud. Pigem on käivitamisi jäänud vähemaks ning käivitamised toimuvad peamiselt soojast olekust. See tähendab, et käivitamisega on lühem ja häiringud sellel ajal väiksemad.

TSK töökindluse tõusu näitab ka see, et eelmisel aastal suutis ettevõtte toota läbi ajaloo suurima koguse õli.

Täitnud kogu õhuheitmete vähendamise kava

Aastaid tagasi leppisid Kiviõli Keemiatööstus ning Keskkonnaamet kokku õhuheitmete vähendamise kavas ning see kava sai täidetud juba paar aastat tagasi kui tööle hakkas uus raskeõli puhastamise seade, mille maksumus oli üle 10 miljoni euro.

Lisaks raskeõli puhastus-

seadmele võib olulisemate investeeringutena nimetada defenolatsiooniseadme ehitamist, gaasigeneraatorite töötsükklite kinnisemaks ehitamist ning tahkesoojuskandjate mõlema seadme uuenduskuuri, mis muutis need oluliselt töökindlaks. Ümber ehitati ka soojuselektrijaam, kus küttegaasi toetamiseks kasutatakse nüüd lisaküttena maagaasi, mitte põlevkivi.

Kõikideks nendeks investeeringuteks on kulunud üle 40 miljoni euro. Ees ootavate investeeringute maht ulatub hinnanguliselt üle 20 miljoni euro.

Suur maksumaksja

Kiviõli Keemiatööstus on oma 540 töötajaga suurim tööandja Lügänu vallas. Ettevõtte töötajatest enam kui pooled on Lügänu valla kodanikud.

2024. aastal maksis ettevõtte riigile pea 10 miljoni euro eest makse, millest enam kui pool olid erinevad keskkonnatasud. Sotsiaalmaksu maksab ettevõtte 3,4 miljonit eurot. Ettevõtte poolt makstud maksudele lisandub veel 2 miljoni jagu makse, mida maksavad riigile ettevõtte töötajad tulu- ja töötuskindlustusmaksena.

Lisaks maksudele kulutas ettevõtte eelmisel aastal CO2 kvoodi ostmisele üle 2 miljoni euro.

Kiviõli Keemiatööstus

Tiit Kuusmik 75 – pedagoogist linnapeaks

Lügänu valla aukodanik, märtsi alguses 75. juubelit tähistanud Tiit Kuusmik on kogu oma teadliku elu elanud Kiviõlis ja on tänaseni jäänud truuks oma elupaigale Lügänu vallas.

Kuusmik meenutab oma lapsepõlve Koidu tänaval, kus ta praegugi käib ja toimetab. „Eks lapsepõlve on ikka tagantjärele tore meenutada. Sündisin 1950. aastal 3. märtsil. Kasvades olin oma tänava poistest noorim. Nii eesti kui vene poisse oli arvuliselt enam-vähem pooleks ning koos sai mängitud tänaval rahvastepalli ja raudtee ääres jalgpalli. Tollane vene keele oskus ja vene laste eesti keele oskus tuligi koos mängimisest. Loomulikult ei möödunud lapsepõlv ilma koerusteta, seda sai ka tehtud,“ räägib Kuusmik. Peale kooli toimus peamine tegevus rahvamajas, kus tegutsesid erinevad tantsu- ja muusikaringid ning samas kõrval asuval staadionil.

Kodust anti talle kaasa oma kaaskondlaste vastu austus, lugupidamine ja ükskõiksest arvestamisest.

Oma haridusteed alustas Tiit Kuusmik Kiviõli I Keskkoolis. „1961. aastal osteti Kiviõli I Keskkooli puhkpilliorkestri komplekt ja sellest ajast olen olnud seotud muusikaga, jälle kord rahvamajas puhkpillil ja suures estraadiorkestris, kokku 35 aastat trompetimängu. Tollel ajal ei olnud bände, vaid vokaalinstrumentaalsambliid. Suurest väiksem ansambel VIA Ants Raametsa juhatamisel, kuhu kuulus kümme meest, andsime kontserte ja mängisime tantsuks nii rahvamajas kui lähikümbruses“, meenutab Tiit.

Peale keskkooli lõpetamist 1968. aastal asus Tiit õppima Tallinna Pedagoogilise Instituuti. Kuusmik räägib eellugu: „Nüüd juba manalateed läinud muusikaõpetaja ja koorijuht Eino Nurk leidis, et võiks jätkata peale keskkooli õpinguid Tallinna Konservatooriumis laulu erialal. Keskkooli ajal valmistas ta mind selleks ette. Nii vast olekski läinud, kui ma poleks kohanud praegust abikaasat. Aasta enne lõpetamist suunati meile kooli tööle noor ja kaunis Peda lõpetanud kehalise kasvatusõpetaja. Keskkool sai läbi, süda oli tuld täis, mõtted ja plaanid muutusid. Kuna olin tegelema koolipõlves erinevate spordialadega, siis oli siht selge – lähen Pedasse kehakultuuri õppima.“ Laulmine jäi seekord Tiidul sinnapaika.

Hariduselt on Kuusmik pedagoog, peale Pedagoogilise Instituudi lõpetamist sai ta suunamise kodukooli ning asus kehalise kasvatusõpetajana tööle. „Põhjus oli lihtne, olime siis Urvega juba abielus, pere loodud ja poegki sündinud,“ sõnab Tiit. See koostöö on kestnud tänaseni, peres on kaks tublit last – poeg ja tütar, viis lapselast ja üks lapselapselaps.

Jõuamegi vestlusega muusika ja laulmiseni. „Tegelikult oli mul muusikaga kokkupuudet ikka ka. Tallinnas avati Eesti Riikliku Filharmoonia estraadistuudio. Läksin sinna konkureerima, sain sisse ja õppisin Heli Läätsse käe all laulmist kolm aastat. Elukuteks laulmine siiski ei kujunenud, hobiks aga küll,“ räägib Tiit oma lauljateest ning lisab: „Aastate jooksul on lauldud ja mängitud restoranides, klubides ja rahvamajades, avalikel üritustel üle Eesti-maa ja välismaalgi. Muusikategemine jäi soiku koroonaaastatel.“

Peale pedagoogitööd on tööalane elukäik päris kirev alates tollasest noorsootööst komsomolis ja Kiviõli täitevkomitees, kus ta töötas koguni 8 aastat. Ta on olnud pikaajaline kohaliku omavalitsuse juht – aastatel 1993–2005 Kiviõli linnapea. „Pea poole sajandi tõise tegevuse juures on suure osa ajast võtnud töö omavalitsuses Kiviõlis, selle lähikümbruses ning Ida-Virumaal tervikuna,“ sõnab Kuusmik. Aastatel 2005–2007 on ta osalenud X Riigikogu ja 2007–2011 XI Riigikogu töös.

Praegu naudib ta pensionipõlve ja kirjutab mälestusi läbi käidud ajast. On, mida oodata!

Soovime hr Kuusmikule õnne, tugevat tervist, häid mõtteid ja libedat sulge!

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Lügänu valla aukodanikud

- **Tiit Kuusmik** – aukodaniku nimetuse omistas Lügänu Vallavolikogu 20.02.2025 märkimisväärse panuse eest kohaliku omavalitsuse arengusse ning kultuuri- ja haridusellu.
- **Uno Säästla** – aukodaniku nimetus omistas Lügänu Vallavolikogu 20.02.2025 suure panuse eest Kurjuse Ohvrite Leinapargi arendamisel ja hoidmisel Purtse Hiimäel.
- **Vija-Annija Nappa** – aukodaniku nimetus omistas Lügänu Vallavolikogu 26.01.2023 märkimisväärse panuse eest kohaliku kultuuri- ja haridusellu. Kauaaegne muusikaõpetaja ja koorijuht.
- **Liivia Lipp** – aukodaniku nimetus omistas Kiviõli Linnavolikogu 28.04.2016 märkimisväärse panuse eest inimeste tervisesse. Kauaaegne Kiviõli polikliiniku perearst. Kiviõli linnas arstina töötanud 49 aastat.
- **Urve Kuusmik** – aukodaniku nimetuse omistas Kiviõli Linnavolikogu 28.04.2016 märkimisväärse panuse eest kohaliku spordi- ja haridusellu. Kauaaegne kehalise kasvatusõpetaja, töötanud Kiviõli I Keskkoolis 49 aastat.
- **Maire Eiert** – aukodaniku nimetuse omistas Kiviõli Linnavolikogu 06.03.2008 märkimisväärse panuse eest kohaliku haridusellu. Aasta Õpetaja 2005. Kauaaegne Kiviõli I Keskkooli eesti keele õpetaja.
- **Aita Talts** – aukodaniku nimetuse omistas Kiviõli Linnavolikogu 06.03.2008 märkimisväärse panuse eest kohaliku haridusellu. Kauaaegne Lastead Kannike juhataja.
- **Enno Vinni** – aukodaniku nimetuse omistas Maidla Vallavolikogu 22.03.2012 silmapaistvate teenete eest Maidla valla arendamisel. Kauaaegne Maidla vallavanem, vallavolikogu esimees ja vallavolikogu liige.
- **Aleksander Sinimäe** – aukodaniku nimetuse omistas Sonda Vallavolikogu 19.06.2007. Silmapaistvate teenete eest kohaliku kultuuri ja fotograafiasse. Looduskaitsealsetsi Sonda osakonna asutajaliige, pikaajane esimees ja fotograaf.

Lisainfot leiab: <https://www.lyganuse.ee/aukodanikud>

LVL

Foto: Kaupo Kalda

Foto: KRK

Iseseisvuse tähistamine

Kiviõli Riigikooli kolme õppekoha rahvas tähistas ühiselt Eesti Vabariigi 107. aastapäeva väliaktusega. Põhjamaises hommikus kõlasid ilusad laulud ja kõned, lehvitsid lipud ja õhus oli uhkust ja rõõmu – tähistasime rahu, iseseisvust, olemise ilu. Selleks, et elu meie maal, meie kodukohas oleks hea ja

turvaline, on vaja omavahel hoida kokku ja elada armastuses ja hoolimises. Selle mõtte panime koos ka pildikeelde – soovime oma inimestele, kodukohale ja kodamaale rohkem armastust ja hoolimist.

Helena Paist,
KRK huvijuht

Linnaekskursioon EKA tudengitele

Päikeselisel ja pidulikul 8. märtsil külastasid Kiviõli linna taas Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriteaduskonna tudengid. Oleme juba viimased 5 aastat varakevadel võõrustanud tudengeid, kes õpivad akadeemias arhitektuuri ja urbanistika erialal.

Laupäeval saabusid lõunase rongiga Tallinnast Kiviõlli 12 tudengit, kelle hulgas oli noori Eestist, Saksamaalt, Lätist, Tšehhist, Singapurist, Ukrainast ja Türgist. Tudengeid juhendasid EKA arhitektuuriteaduskonna urbanistika õppekava juht Keiti Kljavin ja disainiteaduskonna projekti sisujuht Johanna Holvandus. Vallavalitsuse poolt võtsid külalised vastu ja tegid kahetunnise kõnnikoosoleku kaasa Kristel Kütt ja Anu Horn.

Tudengite kevadistes eluaseme ja kahanemise eriala välitöödes on meie linnakese erinevast ajastust pärinevad ja ka säilinud linnaehituslikud näited väga ilmekad. Vaatasime üle ehitismälestise Kiviõli Kunstide Kooli ja ajaloolise õunapuupargi, seejärel erinevate ajastute korterimajad ning ainukese sellel sajandil rajatud uue uhke pääste- ja politseimaja. Võrreldes eelmise aasta õppekäiguga oli taas hea tudengitele näidata, et meie edulugu suurte korterimajade lammutamisel on hooga edasi läinud ning järgmised kaks Kiviõli kolemajat on peagi kadumas igavikku. Kõigest sellest rääkisime tudengitele ringkäigul.

Anu Horn,
arengu- ja planeerimisteenistuse juht

Foto tegi lapsevanem Kristi Polt, tänu kellele oli Maidla Kooli õpilastel võimalus käia testseioonil.

Rakett 69 Teadusstudio testseioonilt naasti täis entusiasmi

Tänu lapsevanema interneti kampaanias osalemisele, õnnestus Maidla Kooli õpilastel osaleda Rakett 69 Teadustudio testseioonil. Tegemist on uue töötoaga ning Maidla kooli õpilased olid esimesed, kes said ettevalmistatud hüdraulika ülesannet lahendada.

Õpilaste peal katsetati, kas ettevalmistatud vahendid, joonised ja ülesanded on arusaadavad ja lahendatavad. Õpilased leidsid

mitmeid pisivigu ning viise kuidas töötada teistele põnevamaks ja arusaadavamaks teha ja muidugi said ise targemaks hüdraulika valdkonnas.

Rakett 69 Teadustudiotest oleme käinud varemgi ning alati on õpilased päeva lõpuks täis entusiasmi ning töötahet.

Evelly Press, direktori kt
Kristi Härm, arendusjuht

Emakeelepäeva rõõm Kiviõli lasteaias Kannike

14. märtsil tähistasime Kiviõli linna lasteaias Kannike emakeelepäeva koos koolieelikute rühmadega Rukkilill ja Sinilill. Meil oli rõõm tervitada ka Kiviõli raamatukogust raamatukogutöötajat Anu, kes tõi endaga kaasa lastele vahvaid lugusid ja põnevaid tegevusi.

Eesti keel on täis kauneid sõnu, huvitavaid tähti ja toredaid lugusid, mis pakuvad lõputult avastamisrõõmu. Tähted on justkui väikesed sõbrad, kes aitavad meil sõnu moodustada. Emakeelepäeval said lapsed uurida tähti lähemalt ja avastada sõnade mängu võlu.

Anu luges lastele ette lõbusaid luuletusi emakeelepäevast ning kirjanik Piret Raua raamatutest lugusid tähtedest. Lapsed osalesid põnevates mängudes, kus suurte tähtede abil leiti enda nime esitähed ning mõeldi sama algustähega loomade nimetusi. Lisaks said lapsed tähti kokku pannes moodustada lihtsaid sõnu. Eriolist rõõmu pakkus mäng, kus tuli

kokku viia pilt ja sõna, et moodustada terviklik muna. Lastel oli võimalus loosiga valida üks sõna, mis joonistati paberile, kujutades selle tähendust visuaalselt ja loominguiliselt. Lõpuks oli võimalus sirvida raamatuid, kus lihtsate

sõnade juurde olid lisatud pildid, aidates lastel paremini sõnade tähendust mõista.

Emakeelepäeva lõpetuseks said Rukkilille ja Sinilille rühmad kingituseks toredad eestikeelsed raamatud, mida saavad üheskoos lu-

geda ja uurida. Emakeelepäev oli täis rõõmu ja põnevaid avastusi, aidates lastel eesti keelt paremini tundma õppida.

Kärt Veber,
õppealajuhataja

Projekt „Tööle kaasa!“

19. veebruaril külastasid Kiviõli Riigikooli 4.a ja 4.b klassi õpilased Lüganeuse vallavalitsust. Osalesime „Tööle kaasa!“ projektis, mis on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja algatus, millega kutsutakse tööandjaid, lapsevanemaid ja koole koostöös looma lastele ja noortele tööeluga tutvumise uusi võimalusi.

Algatuse idee seisneb selles, et veebruaris avavad Eesti ettevõtted oma ukseid töötajate lastele,

et neil oleks võimalus vanemate töö ja töökeskkonnaga lähemalt tutvuda. Õpilased saavad teadlikumaks töömaailmas toimuvast, näevad ja saavad teada, mis on täiskasvanu igapäevatöö, milline on tema töökeskkond, töö sisu ja selle väärtus. Saavad aru, miks on erinevad tööd vajalikud, ja et iga töö tegija on tähtis.

Meid võtsid vastu lapsevanemad Kristel Kütt, Karmen Loite ja Kristiine Meister. Tervitama

tuli ka vallavanem Dmitri Dmitrijev. Kõik vallamaja töötajad olid väga sõbralikud ja vastutulelikud ning lasid lastel uudistada kabinettides ja küsida küsimusi. Õpilased said teada, et paljudes ametites on vaja hoolikalt lugeda, tunda keelereegleid, õppida võõrkeeli, osata viisakalt suhelda ja teha palju koostööd. Hea meel oli tõdeda, et kõiki neid oskusi me koolis igapäevaselt arendamegi.

Mõnele lapsele oli üllatuseks

see, et nii ilusate suurte ekraanide taga istuvad vallavalitsuse töötajad ei mängigi arvutimänge, vaid täidavad tabelleid ja teevad jooniseid. Lapsed rõõmustasid, kui said teada, et tulevikus on plaanis valla noorte jaoks teha juurde mängu- ja puhkealasid. Külaskäik meeldis õpilastele ja andis majandus- ning ühiskonnaõpetustundidele täiendust.

Ülle Lipp,
KRK klassiõpetaja

Foto: Ülle Lipp

Foto: LVL

PILTUUDIS

Kiviõlis ehitati lumelinna. Foto: LVL

Fotod: Kiviõli Noortekeskus

Vahvaid tegevusi Kiviõli Noortekeskuses

Veebruar on sõbrakuu, mil väärtustame olulisi suhteid meie elus – sõprade, vanemate, õpetajate ja kolleegidega. Eelnevasse kuusse mahtus noortekeskusel mitmeid vahvaid tegevusi, kus sai osaleda koos sõbraga.

Sõbrapäeva tähistasime terve nädala kestnud tegevustega. Valmistasime küünlaid, sidudes selle tegevuse taaskasutusega – sulatasime vanade küünalde jääke, lisaime värvi ja lõhna ning valasime need uutesse vormidesse, kaunistades hiljem vastavalt oma visioonile. Samuti meisterdasime nimelisi käevõrusid, kasutades erinevaid pärleid ja elemente, mis andis võimaluse väljendada oma mõtteid, tundeid ja isikupära värvide, mustrite ja materjalide kaudu. Lisaks kujundasime postkaarte koos väikese kingitusega, et arendada loovust ja eneseväljendust ning tugevdada sotsiaalseid sidemeid. Kingituseks sõbrale sai valida kas šokolaadi, pulgakommi või hügieenilise huulepulga.

Eriliselt populaarseks osutus roosidest karude meisterdamine – kaunis käsitööprojekt, mis nõudis püsivust, kannatlikkust ja ligi kaheksa roosi kinnitamist kuumalimipüstoliga. See tegevus arendas nii kujundus- ja paigutusoskust kui ka käelist osavust. Sõbranädala lõpetasime kokandusringiga, kus noorte algatusel ja juhendamisel valmistasime maitsvaid moora- ja mochi-palle.

Talvevaheaeg jõudis taas kätte, pakkudes võimalust osa saada mitmesugustest tegevustest. Esimesel päeval osalesime kipsi valamise õpitoas, kus igaüks sai valida endale meelepärase vormi ja kujunduse. Üheskoos õppisime, kuidas segada ja valada kipsi ning kasutada vorme ja šabloone. Järgnes kokandusring, kus valmistasime pannkooke erinevate täidistega (singi-juustu, šokolaadi ja kondenspiima).

Järgmisel päeval külastasime Sonda Kõrtsi, et osaleda pitsa töötoas. Seal õppisime, kuidas valmistada pitsatainat ning omandasime nippe, kuidas pitsapõhja õigesti vormida. Igaüks sai valida endale meelepärase katte ja proovida pitsat ka ise ahju „visata“. See ettevõtmine oli enam kui lihtsalt toiduvalmistamine – see oli õpetlik ja arendav kogemus, mis toetas loovust, koostööoskust, kannatlikkust ning teistega arvestamist.

Uus päev, uued suunad – seekord viis meid tee AHHA Teaduskeskusesse, kus eksponaadid, töötoad ja teadusetendused pakkusid võimalust õppida teaduse, tehnika ja

looduse kohta mängulisel ja praktilisel viisil. Noored said teadust ise kogeda ja katsetades avastada, muutes teadmiste omandamise huvitavaks, lõbusaks ja meeldejäävaks ning luues seose teooria ja praktilise elu vahel. AHHA pakub suurepärase võimaluse näha, et õppimine ei pea olema ühekülgne ja keeruline – see võib olla põnev seiklus, mida avastada koos sõprade, pere või klassikaaslastega.

Koolivaheaja lõpetasime nädala alguses valmistatud kipsist meisterduste viimistlemisega – töötuse, lihvimise, värvimise ja kaunistamisega. Samal ajal sai osaleda ka 3D-printimise õpitoas, kus arvutis loodud mudelite põhjal valmisid füüsilised esemed. See arendas loovust, ruumilist mõtlemist ja kujundamisoskust, õpetas probleemilahendust, tehnoloogiat ja digioskusi ning nõudis kannatlikkust, täpsust ja planeerimist, kuna tihti tuli mudelis vigu parandada ja uusi lahendusi leida. Iga osaleja sai luua ja printida omanimelise võtmehoidja, osaledes kogu loomise, modelleerimise ja

tootmisprotsessis. Lisaks on kõigil huvilistel võimalus edaspidi noortekeskuses 3D-printimist katsetada, arendades oma ideid ja viies need ellu.

Koolivaheaeg on noore arengus oluline periood, pakkudes võimalust puhata, tegeleda huvipakkuvate tegevustega ning toetades nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist arengut. See on aeg uute kogemuste saamiseks ja maailmapildi avardamiseks. Täname kõiki, kes osalesid ja meie tegemistele kaasa elasid!

Egle Kasela
Kiviõli Noortekeskuse juhataja

Põlvkondade kohtumine lasteaias

Kahtlemata on Rukkilille rühma lastel oma kallid vanaemad ja vanaisad, kellele nad jagavad naeratusi ja soojust. 8. märtsi eel said Kiviõli Päevakeskuse vanaemad erilise küllakutse lasteada. Lapsed olid õpetajate Kerli, Marjana ja Jaanika juhendamisel ette valmistanud toredate etteaste. Pärast seda meisterdati koos vanaemadega armsaid kingitusi emadele, mis tegi koosolemise veelgi eriliseks.

Hubane vestlus ja maitsvad

suupisted löid sooja ja koduse õhkkonna. Sellised kohtumised on olulised nii lastele kui ka eakatele. Paljude vanaemade lastelapsed on juba suured ja tihti hõivatud, samas on mõne vanaema elukoht hoopis teises linnas või riigis, mistõttu on kokkusaamised harvad ja seda väärtuslikumad.

Lapsepõlves saadud tingimusteta armastus õpetab lapsi hiljem ise teistest hoolima ja armastama. Samuti on vanaemadel oluli-

ne tunda, et neid armastatakse ja väärtustatakse – see annab neile enesekindlust ja tõstab enesehinnangut, mis on vanemas eas vaimse ja füüsilise heaolu seisukohalt väga oluline. Suur tänu Rukkilille rühma õpetajatele ja lastele pikaajalise sõpruse ning hoolivuse eest!

Rukkilille rühma vanaemad ja Kiviõli Päevakeskus

Foto: päevakeskus

PILTUUDIS

Traditsiooniline Lügane valla vastlapäev toimus Kiviõli linna kiigepiisil, tähistades talve lõppu ja kevade lähenemist. Sündmus meelitas kohale rohkelt valla elanikke, pakkudes mitmekesiseid meelelahutuslikke tegevusi. Veedeti mõnus õhtupoolik.

Fotod: Veera Korotajeva

TASUB TEADA

Võimalused Sonda päevakeskuses

Sonda päevakeskus tegutseb Sonda kogukonnas aadressil Lembitu 9, Sonda alevik. Oleme avatud esmaspäevast reedeni kell 10.00–14.00, pakkudes kogukonnaliikmetele hubast ja sõbralikku keskkonda. Meie keskuses saab nautida tassikest sooja teed ning maitsvaid suupisteid, vaadata televiisorit või kuulata muusikat. Korraldame regulaarselt ühisüritusi, mis loovad võimalusi meeldi-

vaks ajaveetmiseks ja seltskondlikuks suhtlemiseks. Lisaks pakume must-valge printimise võimalust. Päevakeskuses on saadaval ka tasuta teenused:

- pesu pesemine (koos pesuvahendiga): 2€ masinatäis;
- pesu kuivatamine kuivatis: 1€ masinatäis;
- dušši kasutamine: 15 minutit pesemist 1€.

Ootame kõiki jagama ettepa-

nekuid ja ideid vabaaja veetmise kohta ning julgustame meie poole pöörduma ka murede või probleemide korral. Leiame koos parimad lahendused!

Võtke meiega ühendust e-posti teel: sondakp@lyganuse.ee, telefoni teel: +372 5301 4311 või leidke meid Facebookis!

Ann Leon
Päevakeskuse töötaja

SPORT

15. Eestimaa tali-
mängud Tartu vallas

1.–2. märtsil toimusid Tartu vallas 15. Eestimaa talimängud, kus paljud omavalitsuste esindajad üle Eesti said võistelda 15 erineval spordialal.

Eelnevatel aastatel on Lüganeuse valla osavõtjate arv olnud pigem tagasihoidlik, kuid sel aastal oli kohal 12 osalejat, kes saavutasid omavalitsuste üldarvestuses 12. koha. Mäesuusatamises võistlesid Käbi Kreisman, Susanna Apri, Joonas Männi ja Mihkel Härm, murdmaasuusatamises Heli Tohver ning korvpallis Lüganeuse korvpallimeeskond.

Võistlus kulges meeleolukalt ning suusatajad said talihoojale viimase punkti panna. Loodame, et järgmisel aastal on veelgi rohkem harrastussportlasi oma koduvalda esindamas, sest Eestimaa talimängud on ideaalne võimalus võistluskoostumise saamiseks lõbusas ja toetavas keskkonnas!

LVL

**Lüganeuse valla
kevadine
võrkpalliturniir**

29.03.2025 kell 10:00
Maidla Spordihoones

Võistkonnas 4+1 mängijat
Osalustasu **10€** võistkond

Eelregistreerimine lõpeb 28.03!

See võikeid olla
aino!

Toetajad:

Lüganeuse valla, SIGWIR, P, KKT

**8.aprill 2025
kell 19.00**
**Sonda
Kogukonnamajas**

**Lüganeuse valla
mäluvõistluse
4.mäng**

Osalemistingimused:
• kuni neljalikmeline
võistkond
• vanusepiirang puudub

Täpsem info:
karmen.korts@lyganuse.ee
või
58188731

Nõuandeliini 1220 kaudu saab
retsepte pikendada ka puhkepäevadel

Perearsti nõuandelefon on juba mitu aastat pakkunud head võimalust saada kiiret tervisenõu õhtustel aegadel, puhkepäevadel ja pühadel - siis kui oma perearst on lõpetanud tööd. Lisaks meditsiinilistele soovitusetele saab nõuandeliini 1220 kaudu pikendada juba varasemalt välja kirjutatud retsepte ning anda teada töövõimetusele vajadusest.

Nõuandeliinilt saab spetsiaalse ettevalmistusega perearstidelt ja -õdedelt tervisenõu ööpäevaringselt eesti ja vene keeles ning kell 9–17 inglise keeles. Perearsti nõuandelefonile helistades võib soovi korral jääda anonüümseks, kuid kui on soov retsepti pikendada või teha märke tervise infosteemi töövõimetusele alustamiseks, siis on tarvis nõustamine isikustada.

Terviseabi saab küsida ka veebi teel www.1220.ee. E-kanaleid kasutades on vajalik end isikustada Smart ID või Mobiil ID abil.

Perearsti nõuandelefoni arstid saavad vajadusel pikendada varem väljakirjutatud ravimi kordusretsepte reede õhtuti kell 17–22 ning nädalavahetustel ja riigipühadel kell 8–22 isikustatud nõustamise käigus.

Nõuandeliini arst või õde ei väljasta retsepte rahustitele, potentsiravimitele, uinutitele, psühhotropsetele ravimitele, antibiootikumidele, narkootilistele ravimitele või tugevatel melistele valuvaigistitele.

Perearsti nõuandeliin 1220 on kiire ja turvaline viis tervisenõu küsida viiruste hooajal ning perearsti töövälisel ajal ja puhkepäevadel.

1220 numbrile helistades kehtib kõneteenusenumbri tavatariif ja hind kujuneb vastavalt helistaja telefonoperaatorile. Välismaalt helistades tuleb kasutada nõuandeliini pikka numbrit +372 634 6630. Lisainfot leiab 1220.ee.

LVL

Allikas: Tervisekassa

TERVISEKASSA

Perearsti nõuandelefon
1220
Helista julgelt 24/7
Välismaal vali +372 634 6630

**Vajad
retsepti
pikendust?**

Pikendada saad riigipühadel,
nädalavahetusel ja perearsti
töövälisel ajal.

Vaata kõne hinnainfot 1220.ee

**IDA-VIRU
JOOKSUSARI**

2025

18.04	JÜRIÖÖ JOOKS	NARVA-JÕESUJ SADAM
10.05	EASTMAN CHARITY RUN	KOHTLA-JÄRVE KULTUURIKESKUS
31.05	VANGLATEENISTUSE JOOKS	JÕHVI MUUSIKAVÄLJAK
12.07	MÕISA JOOKS	MÄETAGUSE MÕIS
23.08	LÜGANUSE RAHVAJOOKS	KIVIÕU KESKVÄLJAK
05.09	TOILA RAHVAJOOKS	TOILA SPA HOTELL
13.09	JÕHVI RAHVAJOOKS	HEINO LIPU STAADION

Info ja registreerimine:
WWW.SPORTIV.EE

SUURJÄÄTME KOGUMISRINGID APRILLIS: 01.04.2025
Esita tellimus: 15.04.2025
tel 60 60 439
tellimus@ragnsells.com 29.04.2025

Käes on rehvivahetuse aeg!

**Vanad rehvid saab TASUTA
viia ERRA jäätmejaama!
T-R 9:00-15:00 L 9:00-17:00**

Lüganeuse vald

KUTSUB VALLAELANIKKE
KOOLITUSELE

**JÄÄTME LIIGITI
KOGUMINE**

7.aprill eesti keeles
8.aprill vene keeles

KELL 17.30
Kiviõli Kunstide Koolis

**KOOLITAJAKS
ANNE JÕESAAR**

KOOLITUSELE REGISTREERIMINE ALLOLEVATEL LINKIDEL:
eesti keeles: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdnpzIUtsNSFr2d_ZmllnuHMB97QoaA8Pni4gq93gHccSqQw/viewform?usp=header
Vene keeles: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfpFV138phuVuSHEoiSpdWEqbiQK3oYKMF10ab74vxo8dI4A/viewform?usp=sharing>

Ülestõusmispühade kesköövigiiilia ja lihavõtete ehk munadepüha seos

Lihavõtted on liikuvad pühad, mis langevad esimesele täisküünpühapäevale ajavahemikus 22. märtsist 25. aprillini pärast kevadist pööripäeva. Käesoleval aastal on need 20. aprillil. Rahvadratsioonilised nimed: lihavõtted, munapühad, kevadpühad, kiigepühad ja jänkupühad, omavad siiski kristlikku tausta. Kristlikus traditsioonis nimetame me seda perioodi ülestõusmispühadeks. Ülestõusmispühad on lootuse, elu ja võidu püha. Jeesuse ülestõusmine kinnitab kristlaste usku, et surm ei ole lõpp, vaid elu jätkub – kristluses on lubatud igavene elu. See on ka uus algus, mis kutsub inimesi sisemisele muutusele, andestamisele ja armastusele. Nii on rahvadratsioon põimunud tihedalt kristliku usuga. Munade värvimine ja kinkimine on vana tava, mis sümboliseerib elu ja rõõmu jagamist. Punane värv tähistab Kristuse verd, millega ta lunastas inimkonna. Tänapäeval on värvilised munad aga rõõmu ja kevade tähistamise osa, mida naudivad nii lapsed kui ka täiskasvanud. Munade veeretami-

ne ja otsimine on paljudes maades levinud komme, mis sümboliseerib hauakivi eemaldamist ja uue elu algust. Eestis on tavaks ka munade koksimine, kus kaks inimest lõövad oma keedetud munad vastamisi – kelle muna jääb terveks, see saab endale vastase muna ning sümboolselt ka tugevama õnne. Kevade saabudes ja looduse tärkamisel kogunevad kristlased üle maailma tähistama ülestõusmispühi – kirikuaasta suurimat ja rõõmsaimat püha. Selle piduliku sündmuse üks olulisemaid osi on kesköövigiiilia, sümboolne ja sügav rituaal, mida on Lüganuse kirikus peetud vähemalt viimase 10 aasta jooksul, mis tähistab Kristuse võitu surma üle ning uue elu algust. Siinkohal vaatame, kuidas me nende pühadeni jõuame, mis sinna eelneb. Tee ülestõusmispühadeni Ülestõusmispühadele eelneb suur nädal, mis viib meid läbi Jeesuse kannatuse ja ristisurma kuni ülestõusmise rõõmuni. See on aeg, mil kristlased mõtisklevad Kristuse

ohvri ja armastuse üle maailma vastu. Palmipuudepüha (pühapäev) – tähistab Jeesuse võidukat sisenemist Jeruusalemma, kui rahvas tervitas teda kui kuningat. Suur neljapäev – meenutab Jeesuse viimast õhtusöömaaega ja armulaua seadmist. Suur reede – leinapäev, mil Jeesus risti löödi ja inimkonna pattude eest suri. Vaikne laupäev – ootus ja lein, kuid samas ka lootus, sest Kristus on haaus, kuid võit surma üle on tulekul. Kesköövigiiilia – valguse võit pimeduse üle Kesköövigiiilia on pidulik jumalateenistus, mis algab laupäeva hilisõhtul ja kulmineerub keskööl. See tähistab hetke, mil Kristus surmuist üles tõusis ja võitis surma pimeduse. Teenistuse jooksul süüdatakse ülestõusmisküünal, mis sümboliseerib Kristuse valgust maailmas. Pimedus kirikus sümboliseerib haa vaikust, kuid küünla süttimi-

ne ja valguse levik sümboliseerivad ülestõusmise rõõmu. Paljudes kirikutes toimub protsessioon, kus kogudus liigub küünalde valguses pimedast ruumist valgustatud altarile, meenutades Kristuse ülesärkamist ja elu võitu surma üle. Hea kogukonna rahvas, kuidas saaksite sellest kõigest osa võtta? Kui oled valmis ja soovid kogeda ülestõusmispühade sügavust ja tähendust, oled oodatud Lüganuse kirikusse 19.04 kell 23.00 kesköövigiiiliale. Kui sul pole võimalust osaleda kirikus, võid luua kodu vaikse palvemomendi, süüdata küünla ja mõtiskleda ülestõusmise tähenduse üle. Samuti võid koos pere ja sõpradega maalida ja värvida mune ning neid jagada, et sümboliseerida uut elu ja rõõmu. Olgu see aeg meile kõigile võimalus leida uut valgust oma elus ja jagada seda ka teistega! Õnnistatud ülestõusmispühi ja rõõmsaid lihavõtteid! Ulvar Kullerkupp, EELK Lüganuse Ristija Johannese Koguduse õpetaja

Sündis maailma pisike ime,
Sai endale päris oma nime,
Oma päikese, tähe ja tee,
Paikse paiga südame sees...

Palju õnne, uued vallakodanikud!

Siim Veit 21.02.2025
Aaron Pungas 27.02.2025
Noora Nakato Ssendagire 18.02.2025
Luna Babilye Ssendagire 18.02.2025

Naiskodukaitse Lüganuse jaoskonna tegemised

Veebruaris algas neljast moodulist koosnev väljaõpe „Ellujäämine linnatingimustes“. Esimesed kaks moodulit käsitlesid vaimset harkamasaamist ja teoreetilisi oskusi. Järgmised moodulid keskenduvad praktiliste oskuste omandamisele.

Naiskodukaitse liikmetel on kohustuslikud viis baasväljaõpet – organisatsioon, esmaabi, toitlustamine, sõdurioskused ja ohutushoid. Lisaks on võimalus täiendada oma oskusi vastavalt soovile erinevates valdkondades.

Jooksvat toimuvad esmaabi, küberturvalisuse, avalike suhete, tootlustamise, side, topograafia jne teemalised väljaõpped. 1. aprillil algab sinilillekampaaia „Anname au!“. Selle raames on plaanitud korraldada 12. aprillil

Kiviõlis taas Sinilillematk. Ave Paavo Väärtustame kodumaad – NAISKODUKAITSE ALUTAGUSE RINGKOND

Luulekevad 2025

Eesti Luuleklubide Liit ootab kõigilt luulehuvilistelt 15. maini mistahes teemadel võistlusluuletusi (soovitavalt 5-6), saata e-posti aadressil intuitiiv@gmail.com. Võib esineda ka varjunime all, kuid luuleklubile anda teada oma nimi, aadress, telefon, vanus, õpilastel kool ja klass või kursust, täiskasvanutel vanus ja elukutse. Kõigi vähemalt teise vooru jõudnutele võetakse ühendust ning paremik luuletustest avaldatakse trükis luulevihikuna.

LVL

Loomevõistlus „On raamatutes tähed reas – ka mina luuleridu sean“

Lüganuse Kultuurikeskus ja Lüganuse Valla Raamatukogu kuulutavad välja loomevõistluse „On raamatutes tähed reas – ka mina luuleridu sean“. Oodatud on luuletused, muinasjutud ja esseed. Loomevõistluses osalemiseks esita oma töö hiljemalt 30. septembriks 2025 e-posti aadressil karmen.korts@lyganuse.ee. Samuti ootavad loometöid raamatukogud ja päevakeskused üle valla. Loomevõistlusel võivad osaleda kõik olenemata vanusest ja elukohast.

LVL

„RAHVAS ALGAB RAAMATUST“
HANDO RUNNEL

**PÜSSI RAAMATUKOGU
SÜNNIPÄEV 70**

**15. aprillil
2025
kell 14.00**

Esineb tantsurühm „Lõngakera“
Lõotsa tõmbab Maris Kriisa
Luuletusi loeb Pille Naur

PÜSSI KULTUURIMAJA SPORDISAALIS

Tähistasime emakeelepäeva

Lüganuse Valla Raamatukogu koostöös Lüganuse Kultuurikeskusega kutsusid kogukonda 14. märtsil emakeelepäeva sünnikohta Sonda, et meenutada emakeelepäeva algatajat Meinhard Laksi ning lasta kõlada kaunil emakeelel nii luules kui ka laulus. Avasõnad ja ülevaate Meinhard Laksi tegevusest ning tema panusest emakeele tähistamisel ütles Sonda raamatukoguhoidja Stella Mäitse. Luulet lugesi Ann, Pille ja Karmen. Mareti kandlekõla saatis aga nii Karmeni soololaulu kui publiku osalusel ühist regilaulu. Kultuurikeskuse usinad töötajad olid hoolitsenud ka kohvilaua eest. Avatud oli Meinhard Laksi muuseum.

Pille Naur
Lüganuse Valla Raamatukogu direktori kt

Foto: raamatukogu arhiiv

Õnnitleme aukodanikke!

Maire Eiert **89**
Tiit Kuusmik **75**

Õnnitleme märtsikuu
juubilare ja sünnipäevalapsi!

94 Aino Värk	Luule Olde
93 Ingi Hiisküla Ireene-Eliise Noole Hildegard Bobõševa	80 Vladimir Toikka Svetlana Klevets Veera Nurme Marju Jefimova
92 Irija Kruševskaja Galina Jemeljanova	75 Jakov Filipps Arno Kirikmäe Signe Soome Nadežda Naber Aili Talonpoika Ljudmila Lõkova Palisa Suyumkulova Helju Veedam Nadežda Lužkovskaja Niina Gornova Valentina Ivanova Riina Torm Evgenyia Perevozchikova Zoja Vorontsova
91 Rooza Konar	
90 Heino Aus Niina Petrova	
85 Jaano Odar Tetiana Tyshchenko Zinaida Mähonen Tiiu Pärnik-Pernik	

Lüganuse vallalehes õnnitletakse väärikasse ikka jõudnud vallakodanikke (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta).
Palume neil, kes ei soovi vallalehe kaudu õnnitlusi saada, anda sellest teada telefonil 332 5840, 512 4398 või e-posti teel viivian.pall@lyganuse.ee.

MÄLESTAME LAHKUNUD VALLAKODANIKKE	
Kalju Virve	13.01.1937 – 17.02.2025
Lehte Sõna	03.01.1938 – 14.02.2025
Evi Normak	14.07.1931 – 24.02.2025
Toivo Lipp	07.09.1958 – 22.01.2025
Aleksandra Fedoseeva	15.09.1928 – 01.03.2025
Lehti Rääk	28.09.1945 – 25.02.2025
Vladimir Leikov	26.01.1949 – 01.03.2025
Viktor Vorontsov	24.05.1953 – 07.03.2025
Enn Lasberg	31.03.1974 – 03.03.2025

JUUBELIÖHTU
TEATER OTPAD

25

30.03.2025
16.00
KIVIÕLI RAHVAMAJA

Teater BASKEA
Narvast

05.04.2025. **Kiviõli Rahvamaja** Kell 15-00

Komöödia
miniaturid
Erinevate aegade teatritest
Sissepääs tasuta

IRINA JERMILOVA
MAALIDE NÄITUS

AVAMINE
07. APRILL KELL 18.00
KIVIÕLI RAHVAMAJA
I KORRUSE TANTSUSAALIS

12. aprill 2025
Lüganuse Rahvamajas
kell 20.00
TANTSUÕHTU

Tantsutab

Laudade broneerimine:
karmen.korts@lyganuse.ee

Lauakene kata ise!
Üritus on tasuta!

13. aprill 2025
kell 11.00
Maidla Rahvamajas

Kevadine töötuba

Teema: lilleseade
kevadpühaks
Juhendab
Janika
Kesküla-Toomel

Hind 20 eurot

Info ja registreerimine:
karmen.korts@lyganuse.ee

Lüganuse valla
laste ja noorte lauluvoistlus
„Laulupesa” 2025

Kiviõli Rahvamajas
26. aprill 2025
kell 12.00

NB!
Osalevad
3.-17.aastased
lapsed ja noored

Info
karmen.korts@lyganuse.ee
või 58188731

Lauljaid
hindab žürii

KULTUURIKALENDER

- 5. aprill**, kell 15.00 Kiviõli Rahvamaja.
Komöödia miniaturid, Teater Baskea Narvast.
- 6. aprill**, kell 11.00, Lüganuse Rahvamaja.
Lüganuse Naisteklubi.
- 7. aprill**, kell 18.00, Kiviõli Rahvamaja.
Maalinäituse avamine.
- 8. aprill**, kell 19.00, Sonda Rahvamaja,
Lüganuse valla mälumängusarja 4. mäng.
- 12. aprill**, kell 20.00, Lüganuse Rahvamaja.
Tantsuõhtu ansambli Detail.
- 13. aprill**, kell 11.00, Maidla Rahvamaja.
Kevadine töötuba. Registreerimine 10. aprillini,
e-post: karmen.korts@lyganuse.ee.
- 14. aprill**, kell 17.30 Kiviõli Rahvamaja.
Pensionäride klubi Ajaratas tantsuõhtu.
- 15. aprill**, kell 14.00, Püssi Kultuurimaja.
Püssi raamatukogu 70 (I korruse spordisaalis).
- 22. aprill** kell 17.30, Kiviõli Kunstide Kool.
Väikeste, 2024. a sündinud vallakodanike vastuvõtt ehk Lusikapidu.
- 26. aprill**, kell 12.00, Kiviõli Rahvamaja.
Laste ja noorte lauluvoistlus „Laulupesa” 2025.

KIRIKUKALENDER

EELK LÜGANUSE RISTIJA JOHANNENE KOGUDUS

- 3. aprill**, kell 7.00, Lüganuse kirik.
Hommikupalvus.
- 6. aprill**, kell 10.00, Lüganuse kirik.
Paastuaja 5. pühapäev.
- 10. aprill**, kell 7.00, Lüganuse kirik.
Hommikupalvus.
- 13. aprill**, kell 10.00, Lüganuse kirik.
Palmipuudepüha.
- 17. aprill**, kell 19.00, Lüganuse kirik.
Suure neljapäeva jumalateenistus.
- 18. aprill**, kell 10.00, Lüganuse kirik.
Suure reede jumalateenistus.
- 18. aprill**, kell 12.30, algus Kiviõli keskväljakult.
Oikumeeniline Ristitee palvus.
- 19. aprill**, kell 23.00, Lüganuse kirik.
Kesköine ülestõusmispüha vigiilia.
- 20. aprill**, kell 10.00, Lüganuse kirik.
Kristuse ülestõusmise püha ehk 1. ülestõusmispüha
- 24. aprill**, kell 7.00, Lüganuse kirik.
Hommikupalvus.
- 27. aprill**, kell 10.00, Lüganuse kirik.
Ülestõusmisaja 2. pühapäev.
- Koguduse kantslelei avatud:**
E: 10.00 – 14.00, N: 16.00 – 18.00
Pühapäeviti 1 tund enne ja pärast teenistust.
Muul ajal kokkuleppel: 337 4249 või 502 6774

3. MAI 2025
SONDA
KOGUKONNAMAJAS
SUUR SÜNNIPÄEVAPIDU
KOOS KOOLI VILISTLASTEGA

KELL 12.00 SPORTMÄNGUD LASTELE
KELL 13.30 NOSTALGILINE KOOLILÖUNAPAUUS
KELL 15.00 KLASIJUHATAJA TUND
SONDA RAAMATUKOGU MUUSEUM-KLASSITOAS
KELL 16.30 RAHVAMAJA
HUVITEGEVUSRINGIDE ETTEASTED
KELL 17.45 SONDA HARRASTUSTEATRI ESIETENDUS
“TÄNAPÄEV VARASTAS VARGAMÄE EHK NAISTE ERI”
KELL 18.30 SUUR TORDI SÖÖMINE
KELL 19.00 AVATUD PAGARIKODA OÜ
KODUKOHVIK-BAAR
KELL 20.00 TANTSUTAB
RETROANSAMBEL
CANTARE

**INFO JA LAULDADE
BRONEERIMINE:**
karmen.korts@lyganuse.ee

**NB! JÄLGINFO TIS
TANTSUÕHTU
TASUTA!**

**LOOKAS PEOLAUD ORGANISEERI
ENDALE ISE!**